

POETRY
COLLECTIONELEGY FOR
LIFE

73

84

مجموعه اشعار
در سوگ زندگانی

یونس کروجی

در سوگ زندگانی

یونس کروجی

فهرست

۱	مقدمه
۳	سوق پرواز
۴	شکوه
۵	بی تابی
۶	خمارِ مستی
۷	خواب
۸	کنار من باش
۹	مسیح‌ها دم
۱۰	راز جنون
۱۱	روایای من
۱۲	خرزان
۱۳	درد
۱۴	نورِ دل
۱۵	سودای دل
۱۶	از دوست رسیده
۱۷	رشکِ بهار
۱۸	ماهِ شب‌ها
۱۹	قصّهٔ عشق

۲۰	فراغ
۲۱	شب هجران
۲۲	بغض
۲۳	رهگذر
۲۴	یاد یار من
۲۵	دردانه
۲۶	کیمیا
۲۷	افسانه
۲۸	دگر گذشته
۲۹	معامله
۳۰	معنای زندگی
۳۱	حسرت ماه
۳۲	سوگ زندگانی
۳۳	ریشه عشق
۳۴	دل شیدا
۳۵	غبار
۳۶	جان من
۳۷	کوی عشق
۳۸	قمار
۳۹	جور خزان

٤٠	حاصل عمر
٤١	پیکار
٤٢	آشفته
٤٣	طاقتی نمانده
٤٤	یار بریده دل
٤٥	نیاز
٤٦	چشم آهو
٤٧	رفته
٤٨	رنگ غم
٤٩	آشنایی
٥٠	وصیت
٥١	خستگی
٥٢	تنها، بی تو
٥٣	معبد
٥٤	کعبه من
٥٥	پس از تو
٥٦	جور و جفا
٥٧	افسون راه
٥٨	حسرت
٥٩	چشم به راه

۶۰	حاجت
۶۱	درد
۶۲	سرنوشت
۶۳	وفای غم
۶۴	گوی بازی
۶۵	دوری
۶۶	شاهد
۶۷	امان
۶۸	روزگار جوانی
۶۹	پایان ماجرا

مقدمه

این مجموعه، زبانه‌هایی است از آتش درون، شعله‌هایی از دردهایی که زبان قادر به بیان‌شان نبود.

نه در پی مهندسی لغات بودم، نه در جستجوی سبک یا قافیه‌ای دقیق؛

فقط قلمی که در اوج تنها‌یی و بحران، بی‌صدا فریاد زد و چند ورق را سیاه کرد.

این دفتر حاصل شب‌هایی است که سکوت، فریاد را می‌طلبید،
و کاغذ، تنها شنونده‌ای بود که بارِ خاموشی و بی‌پناهی را تاب آورد.

در عمق سکوت، جایی که حتی نفس‌ها سنگین‌تر از درد می‌شوند،

قلم بر آن است که شعله‌های خاموش درون را بر ورق‌ها بسپارد؛

بارهایی بی‌صدا، زخم‌هایی که واژه‌ها تاب حملشان را ندارند.
برخی خاطرات کوتاه و شیرین، در بطن دفترچه‌ها پنهان می‌شوند،

تا حتی در تلخ‌ترین لحظات، یادآور تلخ و شیرینی زندگی باشند.

و دریغ از نامه‌هایی که هرگز به دست گیرنده نرسیدند،
و اشعاری که هرگز درک نشدند؛

تنها چیزی که می‌ماند،
سايه‌های خاکستری آتشی خاموش است،

زخم‌هایی که در دل فرورفته‌اند، نه شعله‌ور می‌شوند و نه
خاکستر؛

فقط ساكت و بی‌صدا می‌سوزند.

این شعله‌های خاموش، با هر تپش،

به روشنایی نمی‌رسند، بلکه در تاریکی خود فرو می‌روند؛

و بادهای سرد زمان نیز یارای خاموش کردنشان نیست؛

چرا که این آتش‌ها در خلوت جان شعله می‌کشند،

بی‌صدا، بی‌دود، بی‌هیچ نشانه‌ای برای رهگذران.

باشد که روزی، در میان همین خاکسترها خاموش،

کسی خود را بیابد، چونان آیینه‌ای که نمایانگر درون انسان

است،

و حس کند لذت درک شدن و درک کردن را.

این دفتر، شاید نه تنها برای من، بلکه برای هر انسانی است

که با شعله‌های خاموش درون خود روبرو شده و می‌خواهد

بی‌صدا فریاد زند.

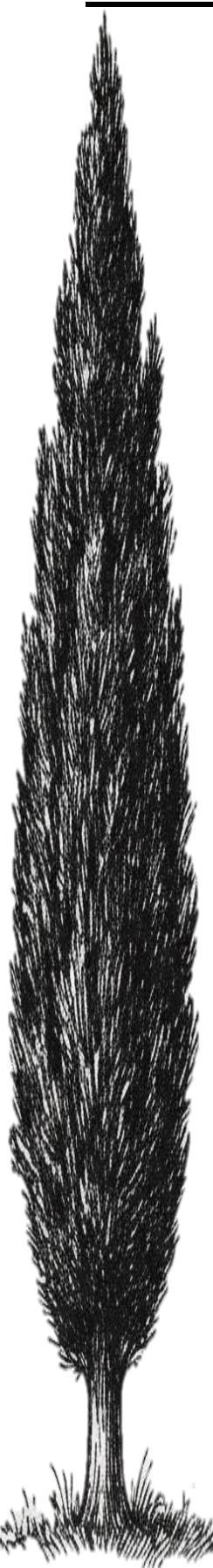
ای کاش مقصود ذره‌ای ز قصد آگاه بود،

و ای کاش بر سر این نظم آگاه بود؛

شوق پرواز

دل من میل به خوابی نکند باز امشب
خبری هست در این سینه پر راز امشب
باز گویی که دلی تا ره معشوق دوید
که گرفته است مرا خاطرهای ناز امشب
مرغ جانم که به اندوه شکستش پر و بال
باز هم در طلب یار کند میل به پرواز امشب
نفسی سخت از این سینه برون آمد و رفت
تو کجایی؟ که تنم نیست به من ساز امشب
چشم بگشا و بین بی تو چه آشوب شدم
دل من میل به خوابی نکند باز امشب

شکوه

زندگی در پی راه جنون رفت ز کار
 عشق جز ویرانی پستی هیچ نیاورد به بار
 چونکه افلاك و زمان، چرخ زند بر دل ریش
 به غیر از سر عاشق، هیچ نرفته است به دار
 دل چو دیوانه و مجنون و هودار شود
 از دوری راه عشق لحظهای باک مدار
 با باد بگو شرح پریشانی دل، شکوه بکن
 تا به امید که روزی بر سد بر در یار
 درد دل گو به همان خالق دل، با همه عجز
 گر به گوشش گله کردی گله از یار جفاکار مدار
 عطش عشق که داغی بزند بر سر دل
 بیمی از رسوایی و شرمندگی خویش ندار
 سرافکنده عشق مشو هیچ زمان، شرم مکن
 همچو آن ابر بهاری، ز خود ای چشم، ببار
 عشق باشد چو هوا لازمه هر دم من
 تو مکن جور بیا، دست خود بر سر این زار بذار

بی تابی

خسته‌ام از این زمان ای دوست در ده جام را
ای شب مکن جور و جفا بر ما بیار آن خواب را
گر دیده بیند روی او جان می‌جهد از بند تن
از چشم‌هه ماء حیات ای دوست برکش آب را
دل را به ابرو می‌کشد، عشوه چنان زر می‌کند
با هر نظر تطمیع کند این قلب چون طرّار را
شور و شرر بر جان دهد جانی به این بی‌جان دهد
موجی به دریا افکند باطل کند آرام را

خمارِ مستی

منم و خمارِ مستی که تو ساغرم شکستی
 به دلم چنان نشستی که دلم ز تن برسستی
 ز میان خوب رویان دگری چون تو نیاید
 تو و آن سیاه مویت که به چشم دل نشستی
 ز جمال ماه گونت به فلک نمانده پرتو
 تو دمی نظر به ما کن به همان دو چشم مستی
 به وصال چشم مستت منم آن تارک دنیا
 تو که ترک وصل کردی و ز بام جان بجستی
 جز از آن که دوست دیدیم، ثمر از جهان نداریم
 همه عمر از تو گوییم که چنین به جان نشستی

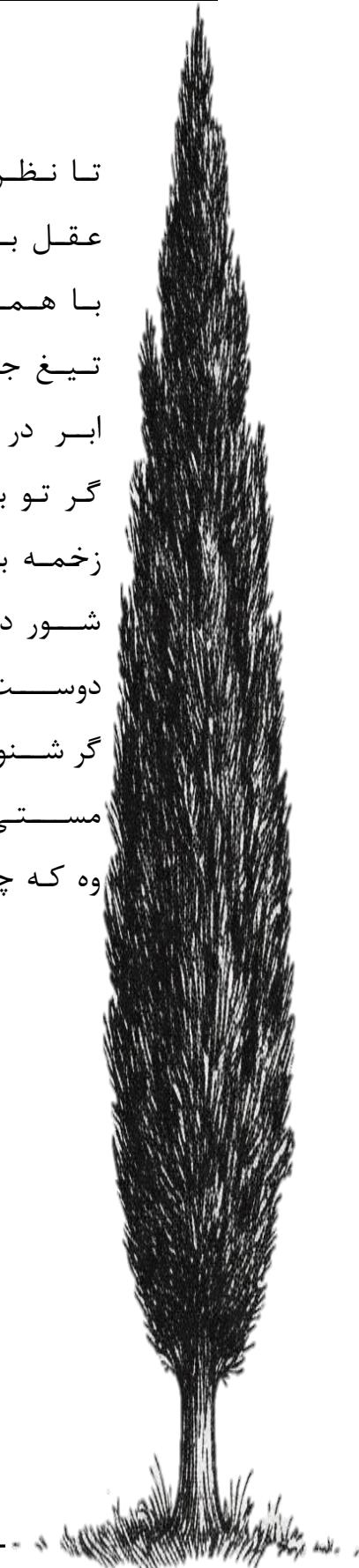
خواب

دل ظلمانی شب رفت به خواب
 خورشید کشید به رخ روز نقاب
 با همان نغمه مرغِ سحری
 نقشه های دل من رفت بر آب
 خواب آن چشمِ خمار و خم گیسوی نگار
 حال دل کرد ز من سخت خراب
 دل از این سینه برون جست چنان
 چو بزد بر سَمَنَاش دست به تاب
 گاه از آن لب، شکری ریخت به گوش
 گاه از خشم نمود به رخم باز عتاب
 حال ویرانه دریغ است که فریاد کنم
 کو کشد بَر رخ خود باز حجاب
 افسوس که این صبح به من رحم نکرد
 چشم گریان مرا باز بذدید ز خواب
 من به امید وصال تو شدم وصل، بیا
 که شد امید به چشم تر من همچو سراب

کنار من باش

تا نظری به ما کنی، دل همه مبتلا کنی
عقل به عشهو می بری، لطف به بینوا کنی
با همه ناز و دلبری، بندِ گران زدی به دل
تیغ جفا به من زنی، دلم چو نینوا کنی
ابر در اوج آسمان زار زند به حال ما
گر تو به رسم زاهدان خنده به درد ما کنی
زخمه به ساز دل بزن، گوش بده به عاشقی
شور دهی به این جهان گر که به ما وفا کنی
دوست، تو لحظه ای شنو، قصه بی پناه را
گر شنوى، اشک مرا ستاره وار با سحر آشنا کنی
مستی شعر از تو بود، سوز غزل ز نام تو
وه که چه خوش شود جهان، گر تو مرا صدا کنی

مسيحا دم

نفس يار جفاکار، چه زيبا نفسیست
دم او بر من بيمار، مسيحا نفسیست
خم گيسوي سيا和尚 چو برقصد در باد
غرق در خون به قتل من بيدار، بسىست
دل ديوانه ز سودای جهان بى خبر است
دل به اميد نگاهش چو نظر در جهتیست
نه شکيبيم به شب تار، نه آرام به روز
شوق ديدار، مرا هر نفس اندر نفسیست
گرچه از من بربودهست قرار و دل و دين
لب خندان و نگاهش به دلم چون مرضیست
مرض عشق که افتاده به جان و دل و تن
به درمان همه، يك نظری همچو بسىست

راز جنون

شوقش ز سینه ام برد سودای زندگی را
 از مهنتش گرفتم اسرار بندگی را
 از جان خود بریدم، بر جان دوست بستم
 من چون تمام کردم عمرم به سادگی را
 از زاهدان رمیده، بر کیش دوست گشتم
 من داده ام شهادت آیین بردگی را
 عشقش به سینه دارم تا خاکِ گور و دوزخ
 گر باشدم به همراه، عشق است مردگی را
 وز بام تن رمیده روحم به آسمان ها
 تا جاودانه یابم من رسم زندگی را

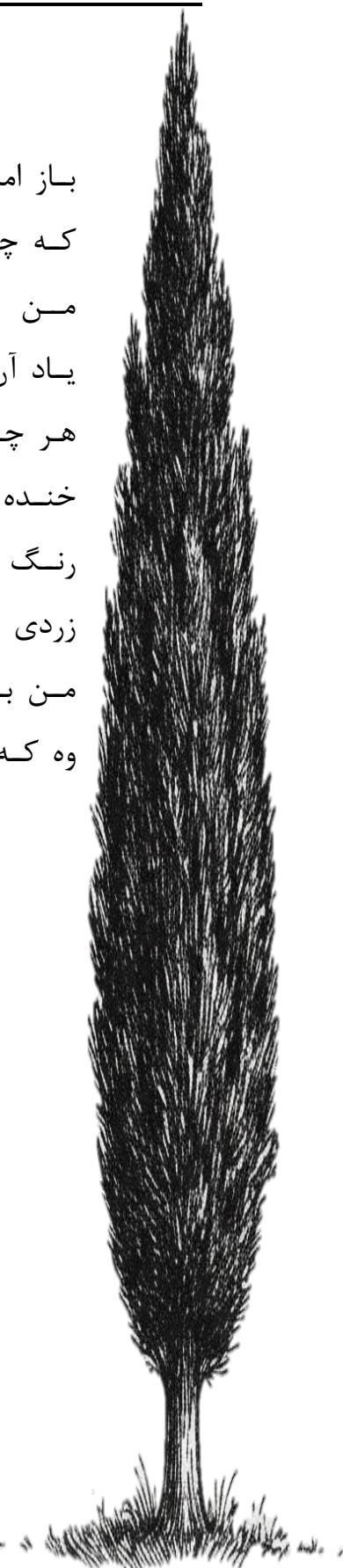
رویای من

من همان پروانه ام بر شانه هایت
من همان بادم میان گیسوانت
من همان خاکم که می رفتی ز دامن
من همان اشکم به روی گونه هایت
من همان راهم که پایت را نهادی
من همان مرهم به روی زانوانت
من همان شمشاد تنها در میان مرگانم
من همان صوتم میان گوش هایت
من همان دستم گرفته دامت را
من همان یاری که بوسد زخم هایت
من همانم کو گریزی از وصالش
من همان استاده تا آخر به پایت
بعد تو دیگر منم از من نمانده
من تمامم دادم بر چشم هایت

خزان

باز امشب منم و یاد همان نرگس مست
 که چرا کاسه مجنون دلم را بشکست
 من به یاد سمن طره اویم بر باد
 یاد آن بلبل جانم که چنین زود بجست
 هر چه گفتم که غمت را به جهانی ندهم
 خنده زد بر من و تنها به تماشا بنشست
 رنگ جانم همه او بود ولی هیچ ندید
 زردی از من به خزان همه عالم بنشست
 من بماندم به همین قصه و یاد گذرش
 وه که این خاطره جانم ز تنم باز گست

درد

شب به جهان عاشقان مأمن درد سینه است
باد سحر به خستگان محرم راز سینه است
تا به وصال او رسم نیست گریزم از جنبون
چونکه جنون ز هر جهت با عشق در قرینه است
نیست رهی به رفتنم، خانه به جا گرفتنم
تا که دلم به پیش دوست در گرو و رهینه است
شب به سکوت در آن کویر، همدم ان ستاره ها
گر به خیال سرکنم بهتر از آن مدینه است
بند ز بند ما درید، عشق به هر نهیب خود
نیست گریز بند را، چاره به وصله پینه است

نورِ دل

جور مکن جفا مکن گر بکنی با من مبتلا مکن
 رنج به جان و تن نده خشم به سوی من مکن
 تا که هوای کوی تو هست نوای جان من
 دور ز شهر ما مشو قصد به جان تن مکن
 نور وجود عاشقان هست شرار عاشقی
 ظلمت کافرانهات با دل بینوا مکن
 همچو ستاره در فلق جان ز برم برون رود
 دل تو به دیگری مده، پشت به سوی ما مکن
 تا قلم نزار من شکوه کند ز هجر تو
 عشهو به شکوه ها بکن، خشم جواب من مکن

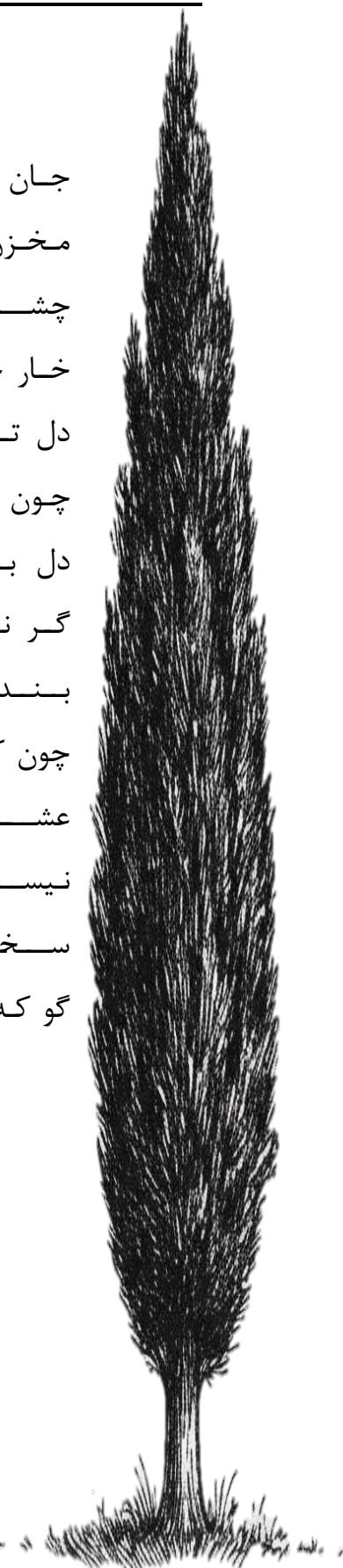
سودای دل

عشق از دل و سودای تو از سر نرود
تا سرآخر تن من در دل این خاک رود
چشم نیست همان پنجره‌ای بر سر دل
چون رخ حور ببیند ز پی کار رود
ما را به نظر نیست همان حاجت دل
هان که فکر نظرت از سر من، هیچ بیرون نرود
چو دلم دید همان چشم خمار و رخ تو
رقصکنان تا به همان حلقه عشاق رود
ننگ و نار همه عالم به سر و پای کسی
چون رخت دید و از این دایره بیرون برود

از دوست رسیده

جان بشر را ز عقل، عشق تهی میکند
 مخزن تن را ز صبر، عشق تهی میکند
 چشم بهم میزند بر سر عیب حبیب
 خار چو گل میشود عشق چو کورش کند
 دل تو به جانت بکش این گنه عقل را
 چون نکنی لطف ها، قصد به جانت کند
 دل به نظر نامده تا به عتابی رود
 گر ننمایی نظر، عشق عتابی کند
 بند ز بندم دردید دوری و فرغت ز او
 چون که به نزدیک شد، اوست که بندم کند
 عشق به جور و جفا همدم دیرینه است
 نیست بر او یک گنه، هرچه جفا میکند
 سختی و رنجی که داد دوست چو جان مرا
 گو که بر من خوش است، دوست چنین میکند

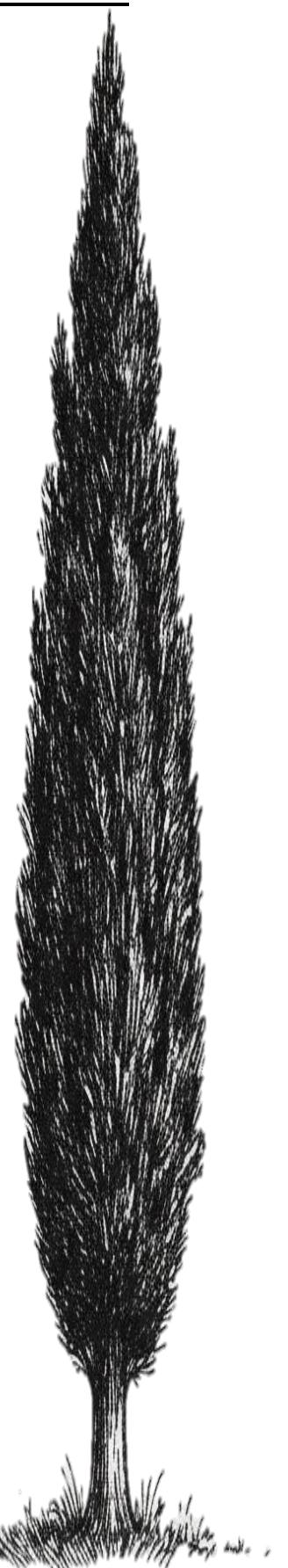
رشک بهار

بر سر کوی تو، عقل ز جان برخیزد
خوشتراز جان چه بود؟ از سر آن برخیزد
بر حصار فلک ار خوبی تو جمله گذشت
ز مقیمان فلک بانگ امان برخیزد
با وصال صنم ماهوش زیباروی
روح از آن بند و عنان، رقص کنان برخیزد
ای که لبخند تو شیرینی این عمر بود
بی تو شیرینی از آن قند و شکر برخیزد
بگذر از باغ دلم یک سحر ای رشک بهار
تا ز گلزار و چمن رسم خزان برخیزد

ماهِ شب‌ها

بسیار سرشکم سرِ این جور و جفا رفت
 خونابه چکید از بصر و از رخ ما رفت
 ما را گنهی نیست به‌جز صحبتِ مویش
 بر ما چه گنه بود که او از برِ ما رفت؟
 اینک دلِ ما در تب و تابِ سرِ زلفش
 هر شب ره بی‌ره به سرِ انگشتِ خطای رفت
 بر جان و تنِ ما ستمی رفت ز آن چرخ
 در حسرتِ آنیم که آن یارِ ستم‌کار چرا رفت؟
 حاجت به وصالِ تو دگر بار نگیرد
 دستی ز سرِ عجز که بالا به دعا رفت
 دیگر پس از آن شب اثرِ ماه ندیدیم
 آن مهربَخ شیرین سُخنم بهرِ کجا رفت؟

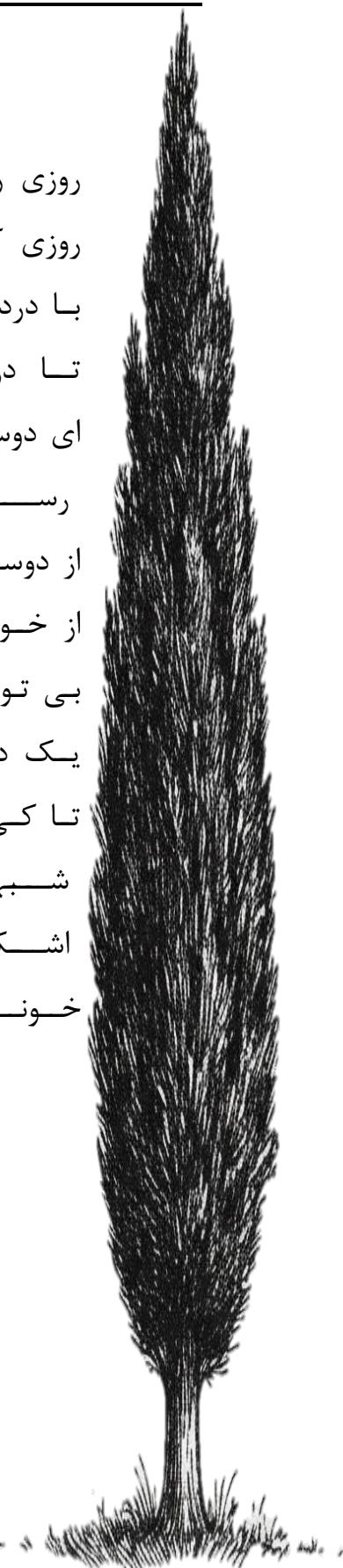
قصهٔ عشق

نور شمع آمد و با عاشق بیدار نشست
یک شبی تا به سحر همراه بیمار نشست
تا حدیث ره معشوق گرفت از بر وی
دود از سر او رفت و به زنهر نشست
راه معشوق گزیدن چو بسی آسان است
مرد ره بود که تا آخر این کار نشست
قصه‌ها گفت فلک لیک کسی گوش نکرد
عاقبت رنگ بدان پرده اسرار نشست
عاشقان را به فلک قصهٔ بسیار بود
هجر است که در قصه به تکرار نشست
هرچه اندوختم از عقل به یغما دادم
سر عشق آمد و بر عهد پندار نشست

فراغ

روزی رسم به سامان از بند دل درآیم
 روزی که من نباشم جانی ز تن درآرم
 با درد مهنت خویش تا کوی دوست رفتم
 تا درد دل بگویم غم را برون برآرم
 ای دوست یک دمی را بر رنگ من نظر کن
 رسم جفاست راهت تا من زبان برآرم
 از دوستان و خویشان، دیگر منم بریده
 از خویشتن گریزم تا خویش را بیابم
 بی تو دمی نشستم بر من هزار بگذشت
 یک دم بیا که وقتی، من آنچنان ندارم
 تا کی برم من این غم هر روز ها پی از پی
 شبها به رشک رویت سر من دمی نهادم
 اشکی ز گونه ام گفت یک دم مرا نظر کن
 خونم چکید از رخ، جانی دگر ندارم

شب هجران

باز دیشب گله کردم من از آن چشم سیاهش
 توبه کردم نگذارم دگر این پای به راهش
 گفتم ای بارالها، دگر این درد چه درد است؟
 گفتا شود آسان، چو شوی کشته به گاهش
 غم معشوق بگفتا: مکن از دوست شکایت
 باز اکنون شکنم توبه خود را به نگاهش
 رخ نورسته او، صبح جهان را بهم آرد
 چو برآید ز پس پرده گیسوی سیاهش
 ماه رخساره او در دل شب می‌زند آتش
 بس که روشن بود آن نور لطیف از رخ ماهش
 موی افشاری پریوش به دلم ریخت دلم را
 بس که پیچید به جانم، شکن موی سیاهش
 قد سیمینش اگر در چمن آید، گل و بلبل
 همه خاموش شوند از خجل قامت ماهش
 دل شوریده برون رفت ز دستم، شب هجران
 گفت در خواب مگر باز رسد بوی پگاهش

بغض

مرغ سحر، نغمه بده، هیچ سحر نمی‌شود
 بخوان که اندر دل من صبح دگر نمی‌شود
 صباحمان زندگی نگه به ما نمی‌کند
 بخوان که حال دل من به صبح سر نمی‌شود
 گاه میان مردگان گهی به کوی زندگان
 دل که شکست این چنین، زنده دگر نمی‌شود
 از دل صبح می‌خزد سنگ درون نای من
 عشق رسوخ کرده و هیچ به در نمی‌شود
 تیر اجل ببین چنین سوت کشد ز پشت ما
 حال صنم کجا روی؟ بی تو به سر نمی‌شود

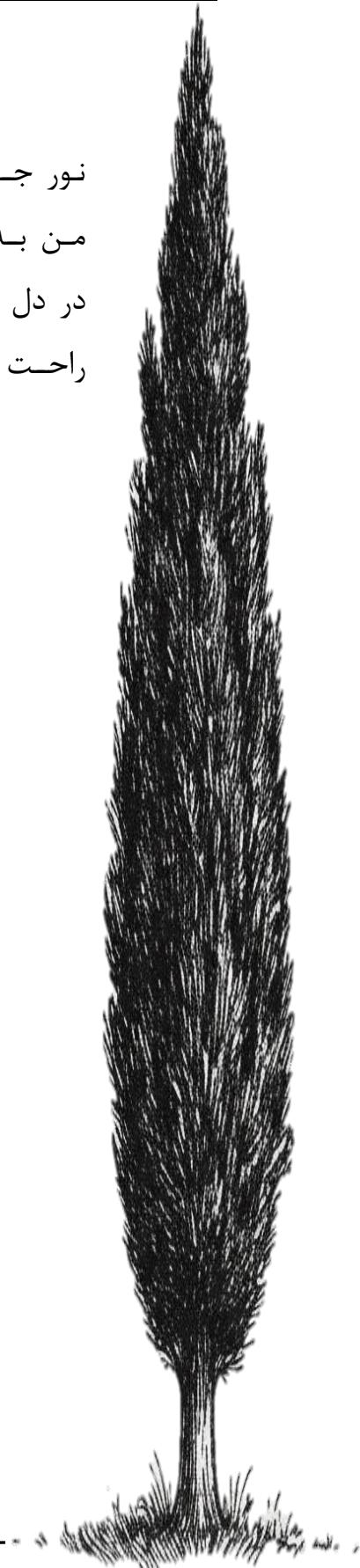
رهگذر

ای خاک درت سرمه چشمان ترم
 ای چشم تو مقصود جهان در نظرم
 روشن بنما کوچه‌ی دل با نگهی
 که من امشب باز هم رهگذرم
 آتشی خرمن عقلم چو بسوخت
 عشق بود آنچه در آمد به سرم
 ای که رخسار تو چون ماه به شب
 رفتی و نور برفت از شرم
 غم زیبای تو بر دل بنشست
 باشد آن دم دگر باز نیاید سخنم
 ای که بی تو خبری نیست مرا
 من به غیر از تو نباشد خبرم
 داغ عشقت که به دل بود مرا
 سوخت در آتش حسرت جگرم
 چون در اندیشه تو بود یکی فکر دگر
 دانستم که من اندر دل تو رهگذرم

یاد یار من

نور جان من شدی لیکن تو یارم نیستی
من به یاد تو ولیکن تو به یادم نیستی
در دل تاریک شب، تنها ییم آرام نیست
راحت جانم شدی اما کنارم نیستی

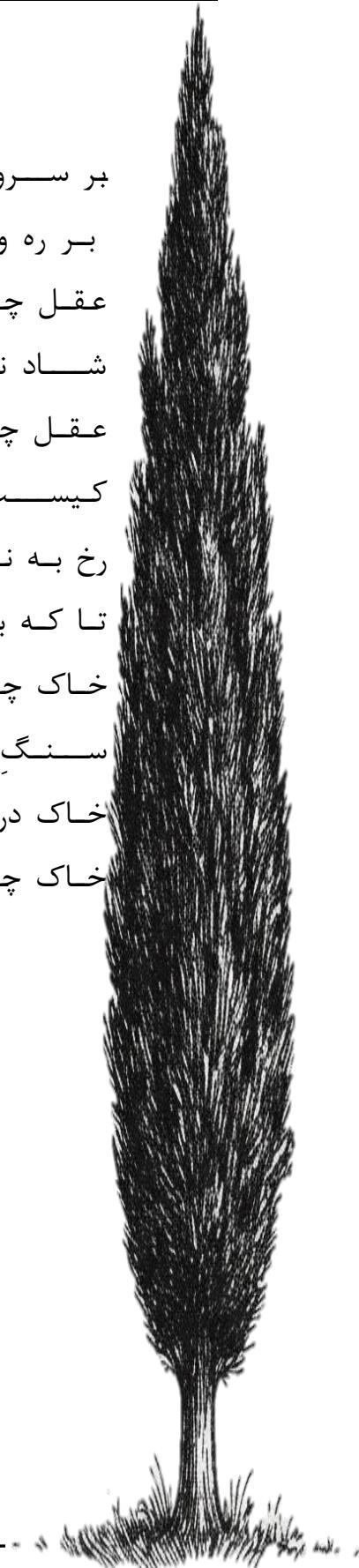
دردانه

در خور عشق ندانم هرچه در این گردانهست
خواب خوش از پس معشوق دگر افسانهست
هر که از باده عشقی نچشیده سست هنوز
در گمان است و نداند که جهان پیمانهست
گر که پیمانه ما خورد شود از غم دوست
غم نباشد که غم دوست مرا کاشانهست
دوش دیدم که همی گرد جهان میگردم
نادی ام گفت مگرد، عشق همین دردانهست
گفتمش راهِ وصال از چه گذر باید کرد؟
خنده زد گفت همان راه که دل دیوانهست

کیمیا

بر سرو سامان نروم، بی سرو سامان تو ام
 بر ره و بی ره نروم، چون به سر کوی تو ام
 عقل چو حیران بشود بر سر رشک روی تو
 شاد نزیستم دگر، من که محزون تو ام
 عقل چنین میکند و دل به چنان میبردم
 کیست بگوید که من بند بدان زلف تو ام
 رخ به نقاب می بردی ، دست برون می گشی
 تا که بگفتمت همی، گرفتار به دامان تو ام
 خاک چو کیمیا کنی چون نظری به ما کنی
 سنگِ دلم طلا شود چون که به نزدیک تو ام
 خاک درت به رخ کشم، با نگهی تو یک دمی
 خاک چو مرهمی بکن، چونکه من عاشق تو ام

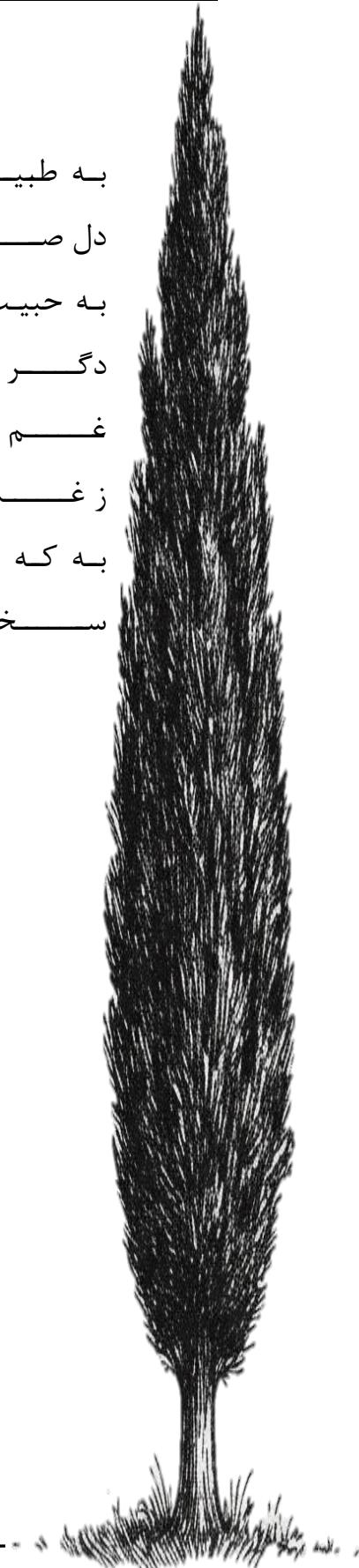
افسانه

ماییم و تنی رنجور از جور صنم خویی
آواره و سرگشته از دوری مه رویی
دل خسته و جان بر کف زین ناله پنهانی
سر گشته ز دنیا و بر کیش پری رویی
معشوق چو شیرین و افسانه دگر نو شد
فرهاد زمانم بین از عشق سیه مویی
ما از غم خود گوییم با آن فلک الافلاک
مفلوک زمان گشتم از هجر شفق رویی
دل در غم او خون شد، درمان که نمی جوید
ای عشق چه میخواهی، دیگر تو چه می گویی؟

دَگَر گَذَشْتَه

به طبیب من بگویید که علاج من گذشته
 دل صد هزار پاره من ز سرتنم گذشته
 به حبیب من بگویید که گذشت آبم از سر
 دگر این غریق تنها، ز امید هم گذشته
 غم من به او مگویید که دگر ز من گریزد
 ز غمم نباشدش غم، که دگر ز من گذشته
 به که گویم این غم خود، ز فراق روی خوبش
 سخن دگر نیاید، که از این سخن گذشته

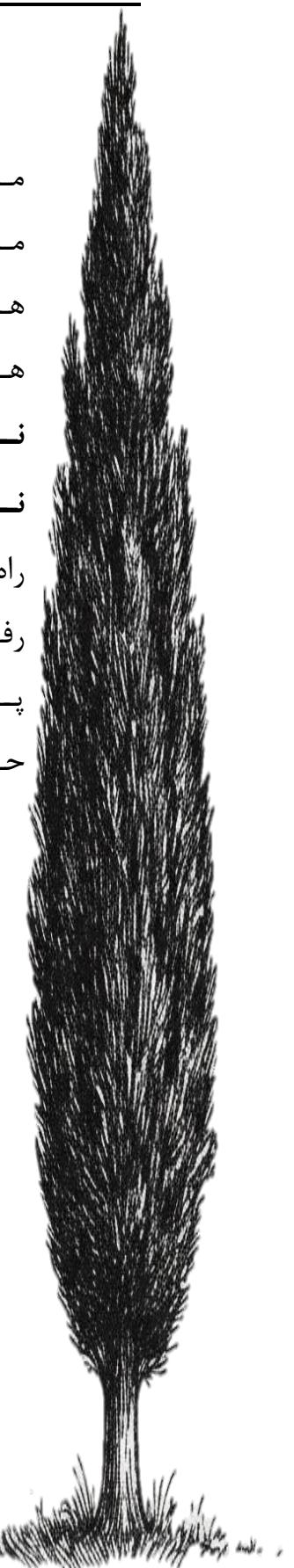
معامله

از ما گذشت و بر جان، آن آتش جنون زد
وز تیغ جور و دوری، رخمی به ما چنین زد
از ما فتاده تشتی از بام هفت افلاک
بر پرده های پنهان، رسوا فقط توان زد
من چون اسیر گشتم بر پای دل نشستم
بر پای این خمیده، بندی چنان گران زد
من عشق را گزینم، مسکون و بی هیاهوی
در جمع اهل تردید، بر ما گمان توان زد
ما عقل را نهادیم در پای آن تهاتر
تا عشق را گرفتیم، صد طعنه بر زیان زد

معنای زندگی

من نبودم یک دمی بی فکر تو
 من نخواهم زیستن بی روی تو
 هرچه بودم هر چه هستم در جهان
 هیچ گشتم من دمی در هجر تو
 نیم مغزم برده بودی از سرم
 نیم دیگر را خودم دادم به تو
 راه و رسم عاقلی بودم مسیر
 رفت از یادم چو دیدم راه تو
 پیش از این مقصد شعرم هیچ بود
 حال پایانی ندارد قصه‌ام بی نام تو

حسرتِ ماه

کشت مرا آن خط ابروی او
 ناوک مژگان و سیمه موى او
 گر که نماید رخ خود را به ماه
 ماه خجل میشود از روی او
 سرو قدش میگذر از سپهر
 کی رسدم دست به گیسوی او
 حیف که بر ما نظری گر کند
 چشم بلورین و چونان گوی او
 گر به جفا میکشدم گو بکش
 مهر ببینم من از این خوی او
 راه دگر نیست مرا چاره ای
 خانه کنم بر سر آن کوی او

سوگ زندگانی

در سوگ زندگانی جانم ز تن رمیده
 در هجر و گاه دوری قامت ز من خمیده
 چون ماه زیر میغی، تیره ز دوریش من
 از رنج زندگانی لبخند من تکیده
 صبرم ز سینه ام رفت چون تومن جوانی
 در حق زندگانی از چشم خون چکیده
 گرگی به گلهام زد، بربود گوهرم را
 از جور این جدایی روحی ز تن دریده
 نالم به آسمان ها در سوگ زندگانی
 کز آسمان بیتا رنگی به جان دویده

ریشه عشق

بعد تو با غم و شبها چه کنم
بی تو با چشم براهم چه کنم
کعبه‌ام قدیس از نور تو بود
حال با بتکده غم چه کنم
دل بیمار من و چشم خمار
حال با حال خرابم چه کنم
عشق در باغچه ام ریشه زده
حال با ریشه‌ی نامت چه کنم
من نخواهم همدمی جز اسم تو
حال با این دل تنها چه کن

دل شیدا

تا بر سر جان بودیم بودیم به سر کویش
 اکنون به هزاری رشک ماییم و سر مویش
 مایم و سر سودا مایم و دل شیدا
 بر ما چه بود بندی *إلا خم* گیسویش
 شاهد تو قضاوت کن این ظلم که بر ما رفت
 بر ما چو ستم تا کی وز آن سر گیسویش
 از دیده ساقی هم خون آبه روان گشته
 چون کشته و مقتولیم ما بر سر ابرویش
 تا در نظرم باشد آن مه رخ زیبا رو
 حاجت نبود در دل، *إلا طلب رویش*

غبار

یادم آمد غم به جان و جان به غم خو کرده بود
یادم آمد دل به حال زار تن رو کرده بود
یادم آمد شب که با خود درد دل می‌کرد دل
چون چراغی نیمه جان بر گریه ها سو کرده بود
یادم آمد بعض پنهانی که در سینه نشست
با همان آتش که در دل بود پهلو کرده بود
یادم آمد زخم های کهنه ام از روزگار
شعله ای در سینه ویران من نو کرده بود
یادم آمد شوق من دیگر نلرزاند دلش
قصه نام مرا از خاطرش رو کرده بود
یادم آمد چون غباری از دلش دورم زده
او مرا از خاطرات خویش جارو کرده بود

جان من

باز بارانی شد امشب چشمِ من بی روی تو
 می‌چکد آهسته دردم از دلِ زیبای تو
 در غمِ مهجویت ای جانِ جان، بی اختیار
 می‌دوم تا کوی وصلت، با دلم تا پای تو
 بی‌نفس ماندم در این شب شمعِ من، پروانه‌ام
 سوخت اما تا بماند شعله‌اش در پای تو
 در دلِ من می‌زند آتش همی این اشتیاق
 کز نسیمش جان گریزد تا رسد بر جای تو
 ناگهان افتاد نورت در چراغِ سینه‌ام
 وه که من را می‌کشد تا کوی تو
 هر شب از اندوه هجران می‌نویسم بر نسیم
 جانِ من! کی می‌رسد آن لحظه دیدارِ تو؟

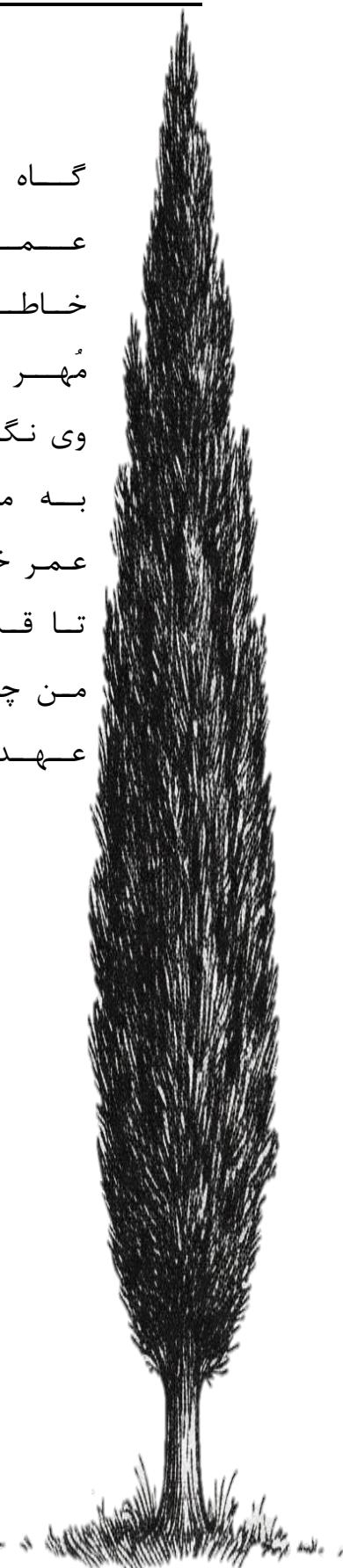
کویِ عشق

بلبل عشق عجب حزن و صدایی دارد
نغمه سوختگان بین چه نوایی دارد
عاشق از آتش عشقی ببرد کام دلش
درد هجران تو ای یار صفایی دارد
من که گم گشته‌ام اندر ره عشق
کوی معشوق مگر راه به جایی دارد؟
رنگ زرد از رخ بیمار و تن زار ببین
نظری کن که از این دست دوایی دارد
قبله عشق همان بود که محراب نمود
کعبه عشق تو بینم که خدایی دارد

قمار

گاه جانم ز سر جان زده ام
 عمر خود در ره جانان زده ام
 خاطر دوست نیازدهام از ناله خویش
 مُهر بر این لب و دندان زده ام
 وی نگاهم نکند هر چه کنم از سر عشق
 به مثل پتک به سندان زده ام
 عمر خود باختهام یک سره در عالم عشق
 تا قماری به سر موی پریشان زده ام
 من چو آن عهد بکردم برمش عهده جان
 عهدي که به آن ناوک مژگان زده ام

جور خزان

دُرْدِی کشایم و دردی چشم تو می کشیم
مستی به جان ز پیاله چشم تو می کشیم
خون از جگر دویده و بر برح نشسته است
این درد ز چشم مست خمار تو می کشم
چون لحظه ای جدا نشود فکرت از خیال
هر لحظه با تو و جور خیال تو می کشیم
باد از بهار لطف تو بر ما گذر نکرد
اینک جور خزان ز بهار تو می کشیم
بختم چو زلف کمندش سیاه و لخت
این درد بخت را به جان به یاد تو می کشیم

حاصل عمر

طره زنار دوست از همه عالم خوش است
 ناوک مژگان او تیر خلایق کش است
 تا که به هجران یار میگذرد روزگار
 لوحه و دفتر سیاه، بخت چنین ناخوش است
 حاصل عمرم که بود، لحظه دیدار دوست
 چشم سیه دیدم و دل به همین دل خوش است
 شب چو مرا خواب نیست از غم هجران او
 ساغر عمرم شکست، دوست ولی سر خوش است

پیکار

دلا ساغر به ساقی ده که او قدرش چونان دارد
 دگر جام از کسی بستان که او حرمت نگه دارد
 دلا از عشق میترسی ، از آن درد و از آن مستی
 گریز از عشق نتوانی که او در دل اثر دارد
 منم سرگشته کویش اسیر حلقه مویش
 مدارا با اسیر خود مگر معشوق ما دارد؟
 گرفتم دامنش گفتم طبیب دل نمیگردی؟
 بگفتا درد این مجنون مگر اینک دوا دارد؟
 مرا همدم دگر اشک و فغان و ناله و درد است
 که در عشقش جگر خون خون شد ولی او نی خبر دارد
 دل از آن روی شیرنش به سر آورده سودایی
 دگر دل با سر و عقلم چونان پیکار ها دارد

آشته

من در جهان چشم تو چون کشتیان غرقه ام
 گر من نبینم روی تو در داغ دل من خفته ام
 چون میشود دستی کشم من بر سر و ابروی تو؟
 من همچو آن زلف خمت در این جهان آشته ام
 ای ماہ من، از دوریت دل را به دریا افکنم
 در بحر بی پایان غم، من درد خود را کشته ام
 با نعره این مرغ حق، سقف فلک گلگون شده
 در نعره مستانه ام درد جهان افکنده ام
 ای لیلی چشمِ دلم، بشکن تو این جام مرا
 بین من که مجنون گشتم و دل را ز تو اکنده ام

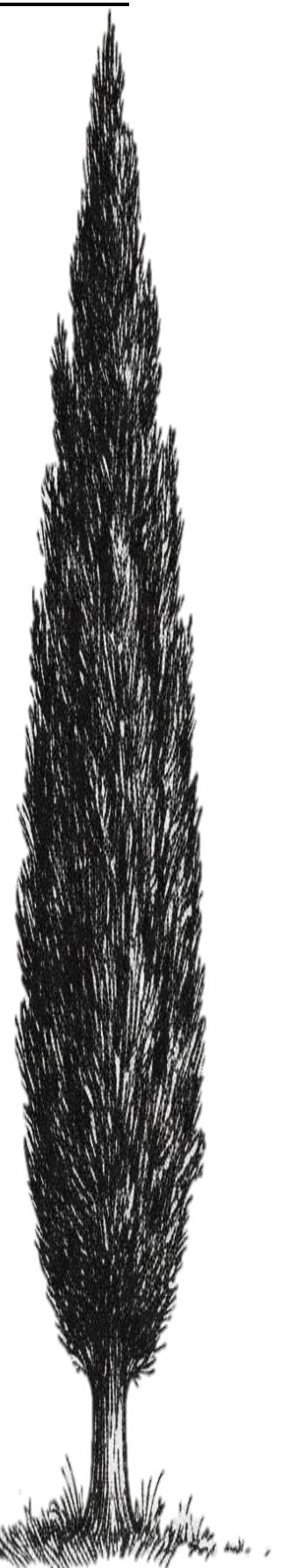
طاقتی نمانده

مرا دیگر نیازی بر جنون نیست
تن ویرانه را میلی فزون نیست
مرا دیگر نماده شوق بودن
امید این سرای زندگان نیست
به ساغر من کشیدم خون دل را
دگر پایم به روی این زمین نیست
دلا با من بگو، از من چه خواهی؟
مرا دیگر ز دوریاش توان نیست
گریزانم دگر از روز وز شب
که دیگر طاقت روزِ جهان نیست
من آن صیدم که رام آمد به دامش
دگر حاجت بر تیر و کمان نیست

یار بریده دل

بس که به رنج غم کشید، جور تن خمیده‌ام
 رفت به باد عاشقی، خرمنِ نو رسیده ام
 تا که نوای عاشقی، هست به جان عاشقان
 ره به کجا برد همی، جانِ به لب رسیده ام
 عشق به سان آتشی بر سر من خراب شد
 هیچ نمی‌کند کمک، یار ز من رمیده ام
 دور شدی و مانده‌ام، از همه دل بریده‌ام
 زخمی عشق و بی‌پناه، از همه کس بریده‌ام
 از غمِ دیده‌خسته‌دل از همگان گستته دل
 بی‌تو در این هوای غم، در تب تو خمیده‌ام
 رفتی و ماند یادِ تو، چون نفسِ سپیده‌دم
 از سر بام زندگی، بی‌تو دگر پریده‌ام
 بی‌تو نه شوقِ زندگی، بی‌تو نه خوابِ روشنی
 بس که به هجر می‌گذشت، رنگِ غم آفریده‌ام
 دور شدی و مانده‌ام در شبِ سردِ عاشقی
 در عطشِ نگاهِ تو شعله‌کشان دمیده‌ام

نیاز

شمعِ جانم همه شب سوخت به سودای تو باز
ماند خاکستری از عشق، به دامانِ نیاز
گرچه رفتی و ندیدی، جگرم سوخت به راز
تا ابد سوختنم ماند، به سودایِ نیاز

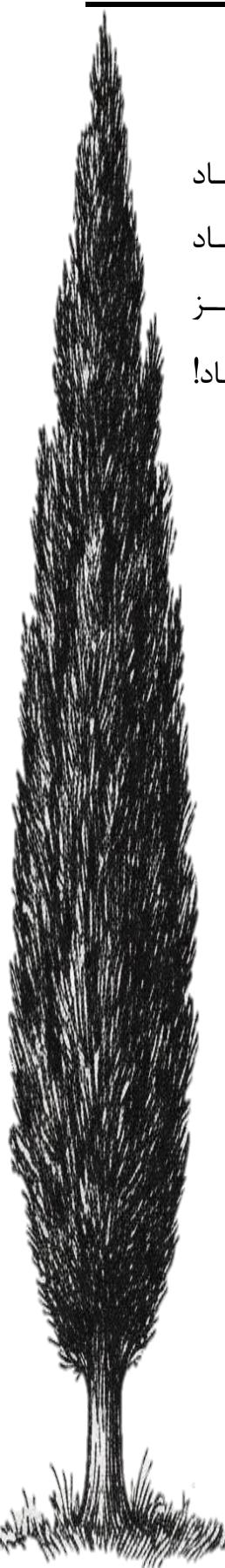
چشم آهو

باز امشب بوی زلفش از سر کویم گذشت
 یاد چشم باز هم از دل ویران گذشت
 ای سحر دیگر چه میخواهی ز جان من برو
 کو که یادش بود جانم، این چنین از من گذشت
 گفت دیگر من نمی خواهم تو را در چشم خویش
 چشم بر بست تا نبیند که چه ها بر من گذشت
 چشم چون آهوی او، جادوی این افسانه گشت
 آه از آن افسانه که باز هم از خاطرم اینک گذشت
 غرق در خون گشت چشم و دلبرم از دست رفت
 باز امروز از چه نالم، که دیگر آب هم از سر گذشت

رفته

روز های بی کسی می‌رود وز پس باد
می‌برد همراه خود تا بر سر کویت یاد
دل پرخون من، ای یار! ندیدی هرگز
که چه سان سوخت در این سینه، ز داغت، فریاد!

رنگِ غم

مشوق من آن است که مستانه نشسته
 مستور ز چشم من و بر دل ویرانه نشسته
 افسوس که بر آتش دلدادگی ام درد دمیده
 هیهات از این غم که بر این خانه نشسته
 رنجی که از آن سبو در این جام فرو ریخت
 دردیست ز جانم که اندر ته پیمانه نشسته
 در طالع ما کوکب رویت به غروب است
 در بخت من این غم، چو فتانه نشسته
 گر از قلمم رفت بر این برگ دو صد خط
 رنگ از دل خون خورده به افسانه نشسته

آشنا بی

رسم دل دانی که چون بازیچه سازد؟
 به هر جا بنگرد افسانه سازد؟
 که خاری را ببیند مثل مویش
 عقل و تن را خوار و بی کاشانه سازد
 رود یک شب همی دل در هوایش
 تن جان خسته را آواره سازد
 بگیرد یکی شبی او راه منزل
 به راهش یکدمی بیگانه سازد
 قرار از دل برفت و صبر از عقل
 که رویش عقل و دل دیوانه سازد
 همی با وی بود یک فکر دیگر
 من دل مرده را کی زنده سازد

وصیت

بعد من یاد همین عاشق غمخوار کنید
 جوی خونی چو روان از همه ابصر کنید
 گر به زردی رودم روی از این جور زمان
 نام او را چو طبیب من بیمار کنید
 تا ببارید از آن ابر بر این دیر مغان
 یاد اشک من بیمار در این کار کنید
 روزی که گذشتمن از این عالم خاکی
 قبله او بود و رخم در جهت یار کنید
 گر به یادم گذری کرد دل یارِ حریف
 لحظه‌ای رشک بر این مرده بیدار کنید
 گر نسیمی ز هوایش به مزارم چو رسید
 بخدا خاک مرا دور ز اغیار کنید
 جان دادن من بود حدیث ره عشق
 کار من در ره او، یاد به تکرار کنید

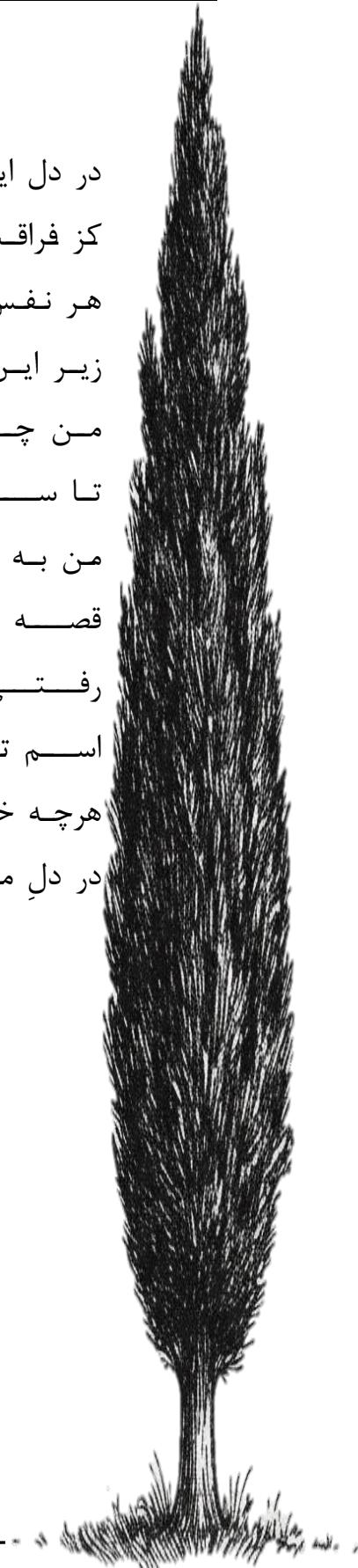
خستگی

یک شبی تا کوی تو همراه با باد بهاری آمد
با دلی پر تر از آن ابر بهاری آمد
دل شکسته، تن بریده، بی ثبات
من خمیده تا به کویات بهریاری آمد
درد در دل نشاندی با صدای رفتنت
شادی از دل رفت و غم بگفتی آمد

تنها، بی تو

در دل این شام تارم یک سحر پیدا نشد
 کز فراقت بی نصیب این سینه شیدا نشد
 هر نفس آید خیالت، چشم من تر می شود
 زیر این باران غم، این دل دمی تنها نشد
 من چه گویم از صدایم کز پی آقدام تو
 تا سحر می گشت اما هیچگه آوا نشد
 من به هر سو رفتم و پرسیدم از بادِ صبا
 قصه شُوقت به غیر از آهِ من معنا نشد
 رفتی و بردی ز یادت یاد من
 اسم تو بر لوح من بر هیچ دم حاشا نشد
 هرچه خورشید آمد و رفت از سرِ این آسمان
 در دلِ من روشنی جز نورِ چشمت وا نشد

معبود

گاه چون صید کمدش می‌شوم
 گاه چون ماهی ز چنگش می‌شوم
 می‌گریزم همچو آهو از غمش
 گاه چون رامی به دامش می‌شوم
 عاشقی سیل فنا دارد ز پس
 گاه چون مغروق سیلش می‌شوم
 یار چون شیرین و هجرش چون نبات
 گاه چون فرهاد به راهش می‌شوم
 واجب است مسجدود معبدی بودن
 گاه چون مسجدود سویش می‌شوم
 چونکه رودی می‌رسد بر ساحلی
 گاه چون رودی به راهش می‌شوم
 نیست دیگر سر عشقش پرده‌پوش
 گاه چون مسحور سرش می‌شوم

کعبه من

چو شبی عهد شکستم سحرش توبه کنم
 عهد خود با سر مژگان سیله تازه کنم
 سر نه شایسته عهدیست که با او کردم
 روح را من ز بدن در ره وی پاره کنم
 گر که او مهر کند یا که جفا هرچه کند
 قبله سویش بود و خانه او کعبه کنم
 گر که شیرین زمان قدر نداند دل من
 همچو فرهاد دگر چاره بدان تیشه کنم
 گاه گویم که مرا نیست دگر میل وجود
 گاه بر شوق وصال عمرِ دگر باره کنم

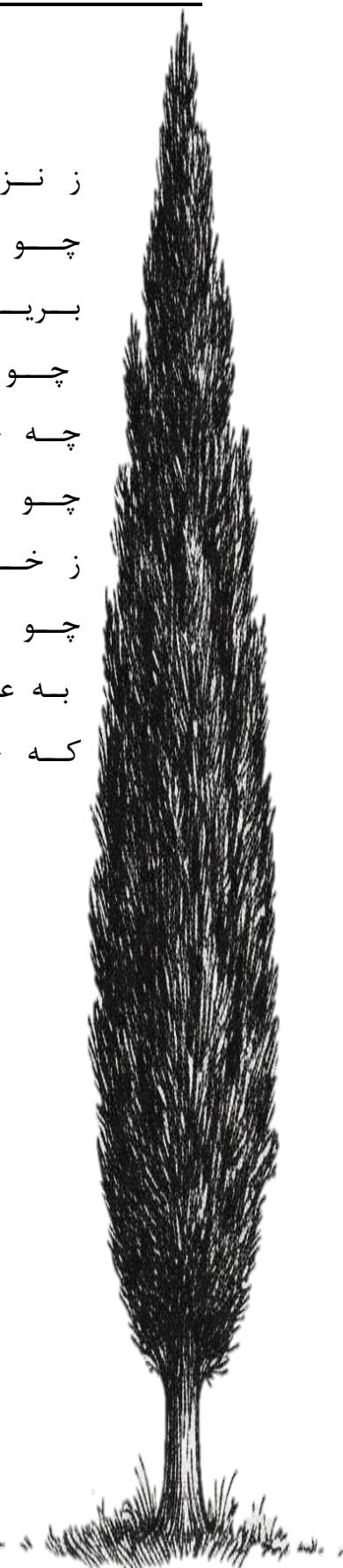
پس از تو

با تو من عاشق شدم کامل شدم بالغ شدم
با تو من از زندگی فارغ شدم
بی تو من کافر شدم جاهل شدم غافل شدم
بی تو من دریای بی حاصل شدم
بودم اندر جمع یاران لیکن درینه
من پس از تو تا ابد تنها شدم

جور و جفا

ز نزدیکان و خویشان من بریدم
 چو زیبایی رخسار بدم
 بریدم دل ز عالم، دست از عمر
 چو آن زلف پریشان تو دیدم
 چه حاصل از تمام عقل و دینم
 چو او خنده د و از جانم رمیدم
 ز خود رفتم، به یک بار از وجودم
 چو آن چشم‌مان اشک آلوده دیدم
 به عشق نیست یکدم ترس و دوری
 که خود پروانه‌ی شمع تو دیدم

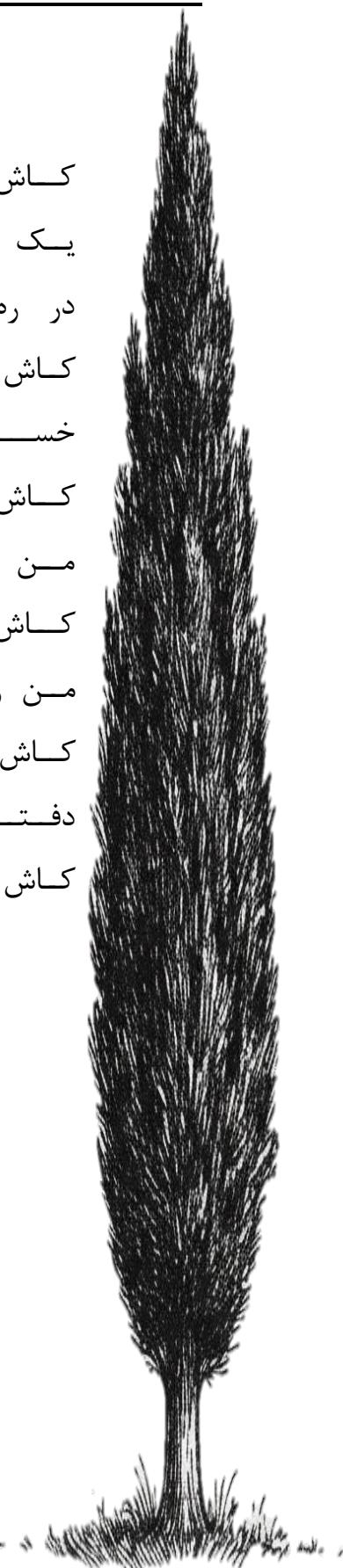
افسونِ راه

ساقی تو افسون کردای این راه و این میخانه را
سر گشته راهم ولی، بازم بخوان افسانه را
جانم به یک شب رفت و من بیگانه با جانان شدم
از می تو مرهم بر بکش این زخم تن بیگانه را
تا این نفس در میرود در پشت ان دیگر نفس
 بشکن دمی زنجیر این، نفس پر از رندانه را
یا رب من ان دیوانه ام مقلوب شرط عاشقی
زنجیر غم بر من مزن آرام کن دیوانه را
از ما جگر خون گشته و از دیده رفته سیل خون
دستی به جانم برنه و آرام کن این سینه را

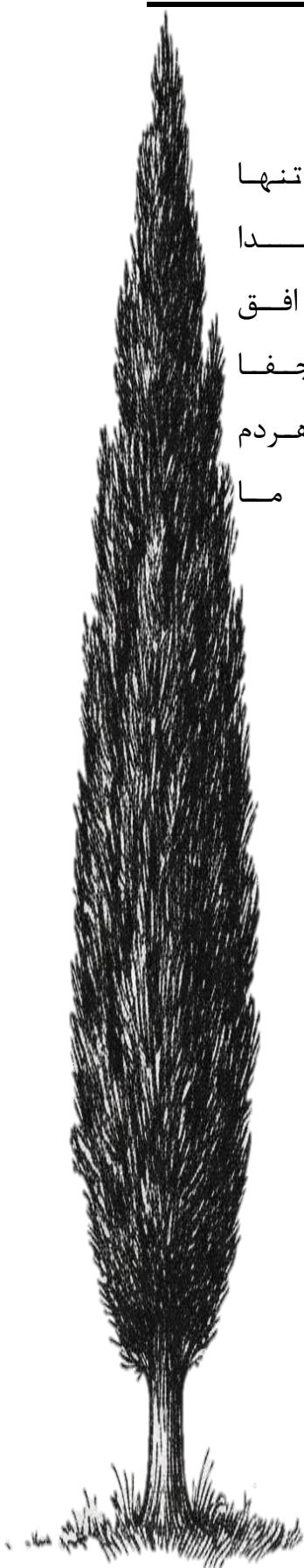
حسرت

کاش که همراه دلم می شدی
 یک نفسی هم نفسم می شدی
 در ره این راه پر از پیچ و خم
 کاش تو زیبا، هم سفرم می شدی
 خسته و بیمار ز دوری شدم
 کاش پرستار تنم می شدی
 من که دگر گم شده در عالم
 کاش تو روزی وطنم می شدی
 من ز پس تو سرت که بی صورتم
 کاش تو لبخند لبم می شدی
 دفتر دل خالی و بی رنگ و رو سرت
 کاش تو نقاشی هر ورقم می شدی

چشم به راه

شب به شب چشم به راه تو نشستم تنها
نه نگاهی، نه سلامی، نه نوایی، نه صدا
باد، پیغامِ دلم برد به آن سوی افق
لیک برگشت ز آن کوی، فقط بوی جفا
من که سوخته‌ام از غم دوری نگاهت هردم
یک دمی ای یار نظر کن تو به ما

حاجت

بر من کشد زبانه، چون آتشی به پا کردی
 موجی دهد به سینه، گر عشهای به ما کرد
 این تن چه تنگ آمد بر روح عاشق من
 سودای آن رهایی، بین که چه ها به ما کرد
 مستی به ما عطا کرد از بادهی نگاهش
 مستور گشت و پنهان آن روی خود ز ما کرد
 تا در فراغ اوییم حاجهت جز او نداریم
 گر او فقط بخواهد، حاجت توان روا کرد
 نامش ز لب نیافتد تا جان رسد به لب ها
 سختی ز دل گریزد، دردی ز ما دوا کرد

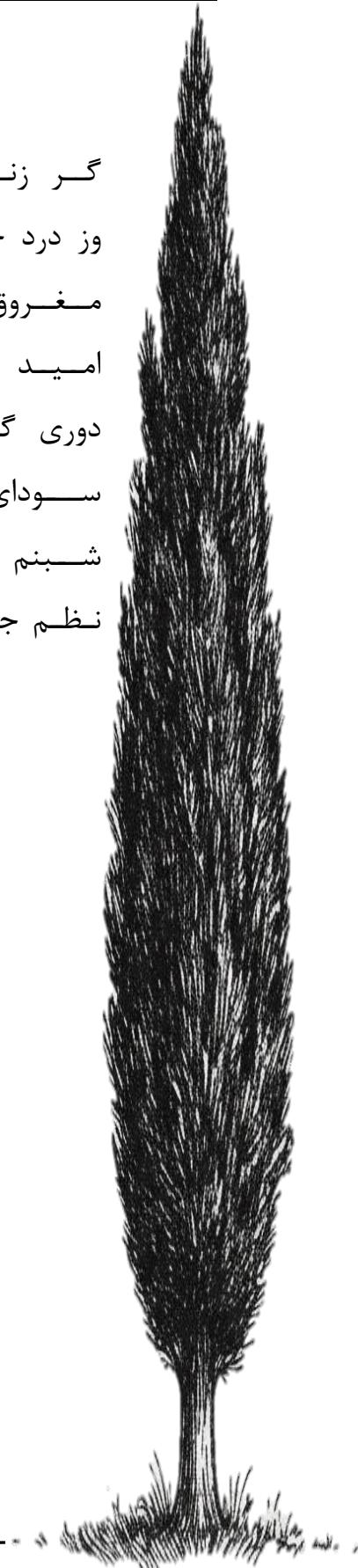
درد

بی بصر در کوی تو
 متصل بر مسوی تو
 بی گنه در دام تو
 وحشی اما رام تو
 بی فروغ روی تو
 بی سر و ابروی تو
 بی نگاه چشم تو
 بی شرر بر بام تو
 در سرم سودای تو
 در دلم غوغای تو
 من همی سربار تو
 در حسرت آن یار تو
 بی نوای زنگ تو
 من چنین دل تنگ تو
 من همی در فکر تو
 مرده اندر هجر تو

سرنوشت

گر زنده ایم اما جانی دگر نداریم
 وز درد خود گذشتیم تا درد خود براریم
 مغروق و در تلاطم با لنگری ز دوری
 امید بر خداییم تا سر برون براریم
 دوری گرفت از ما بر راه دیگری رفت
 سودای عاشقی را دیگر به سر نخواهیم
 شبینم نشست بر گل، آنسو مگس به مرداب
 نظم جهان همین است، راهی دگر نداریم

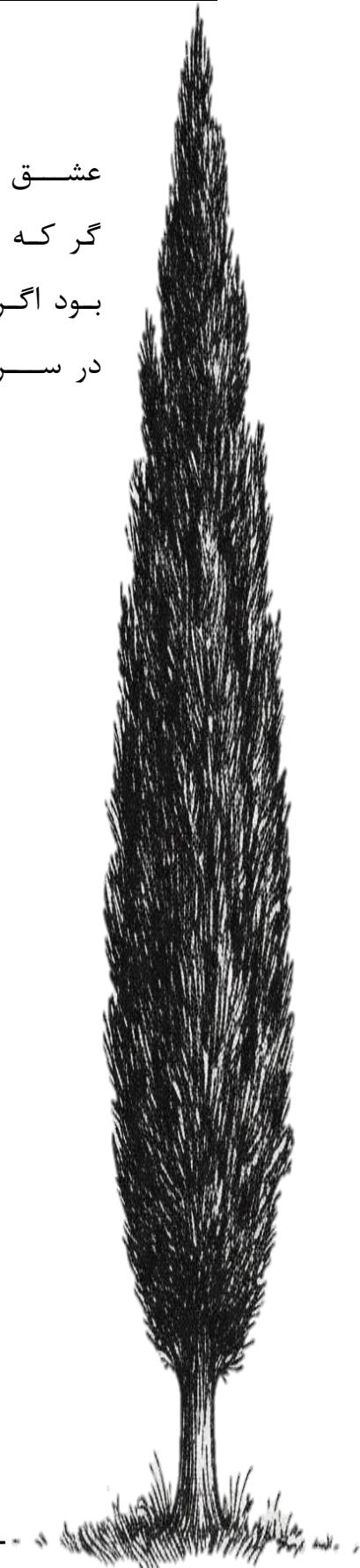
وفای غم

ز دلم خبر نداری که چنین به خون نشسته
خبر از کسی نداری که ز دوریت شکسته
نه قرار ماند و نه صبر، به خرابِ خانه دل
که در این خرابه تنها، نفسِ بلا نشسته
نه به باغ وصل دیدم گلِ بی‌خزانِ رویت
که ز تیر هجرِ جان‌سوز، دلم از نفس گستته
به فغان رسد سرودم، ز نهیبِ دردِ هجران
که نوای بی نوایم، به غمی عمیق بسته
دگر از چه باز گویم ز وفای این غم خود
که غمی بدان گرامی به نهاد دل نشسته

گوی بازی

عشق یوسف چون زلیخا خوار و زارت میکند
گر که شاهینی بودی اکنون شکارت میکند
بود اگر دنیا چو گویی در کفت، اینک ولی
در سر بازی معشوق همچو آن گویات کند

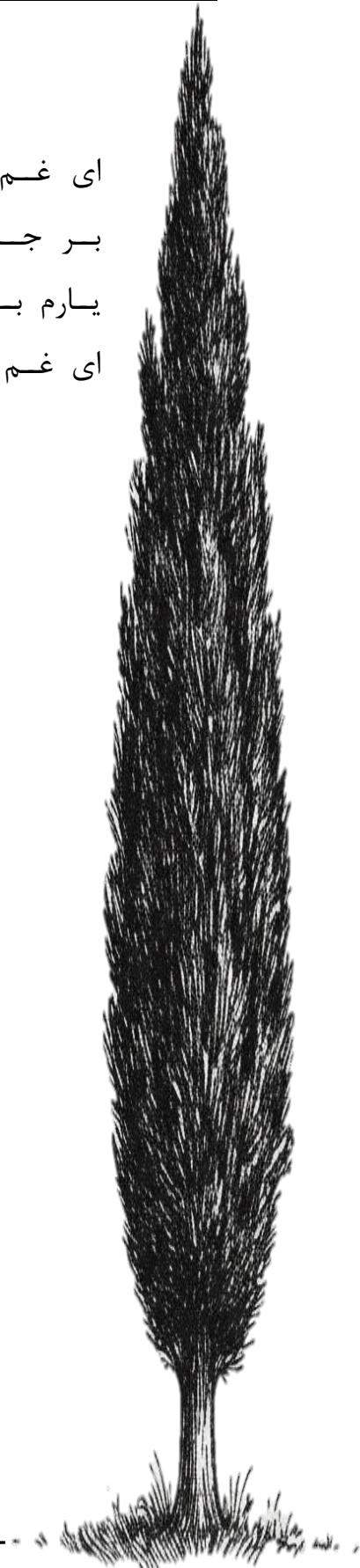
دوری

دیگر ز دل چه پرسم کای بی خبر کجایی؟
من را نماند تولنی، کای شور و شر کجایی؟
از جان برفت صبرم، در جان نماند جز آهی
ای دوریم بجسته، در دور ها کجایی؟
در این زمین خلقت جز تو نبوده خوبی
ای بهترین عالم در آسمان کجایی؟
باز آمدم به آنجا کان روی تو ببینم
اما نبودی آنجا، امروز را کجایی؟
در خلوتم نماده جز نامت ای نگارم
تو باز آ که گویم ای طاقتمن کجایی؟
این حرف ها چه گویی که اوست در جهانت
او در دل است جایش پس جان، نگو کجایی؟

شاهد

ای غم تو شاهد هجران من شدی
بر جان نشستی و زندان تن شدی
یارم برفت و دیگر نظری بر قفا نکرد
ای غم تو ماندی و بر جان وطن شدی

امان

امان از درد بی درمان دنیا
امان از رنج بی پایان دنیا
امان از عشق ناسخان و یارم
امان از این جفا کاران دنیا

روزگار جوانی

باز امشب خاطرم آهنگ یاری می‌کند
 شوق دیدارش دلم هر دم هوایی می‌کند
 یاد چشم مست چون آهوى دوست
 ناگهان روحم هوای تن رهایی می‌کند
 روزهای این جوانی می‌چکد چون اشک شمع
 شعله جانم دگر دوده پرانی می‌کند
 آه از این دردی که افزون می‌شود با هر نفس
 چشم‌هایش با غمم اینک تبانی می‌کند
 بیستون زندگانی می‌تراشم در غمش اما هنوز
 همچنان آن یار شیرین با دلم نامهربانی می‌کند
 روزگارم چون شفق گلگون شده از دوریش
 وا بر کاری که این غم با جوانی می‌کند

پایان ماجرا

روز ازل نوشتند این سرنوشت ما را
 بر کاغذ سیاهی آن مشق عشق ها را
 دوری ز او نوشتند تا جان ما نسوزد
 دوری نکرد کاری این جان مبتلا را
 سودای آن وصالش جان مرا خراشید
 فردا نکرد مرهم آن درد بی صدا را
 بر او نباشد عیبی گر دیگری گزیند
 چون عاشقان گزینند آن یار بی وفا را
 تقدیر را جدا کرد گرچه وفا نمودیم
 او خواند سرنوشتی هر یک جدا جدا را
 ما را چه سود از عمر، کو دل به غیر بسته
 او خود گزید آخر، بیمهری و جفا را
 هر که وفا گزید و زین دایره برون شد
 از روی خط جهید و رفت آن ره خطرا را
 گر این قلم خط رفت بر لوحه سپیدی
 این دل نوشت با خون پایان ماجرا را

